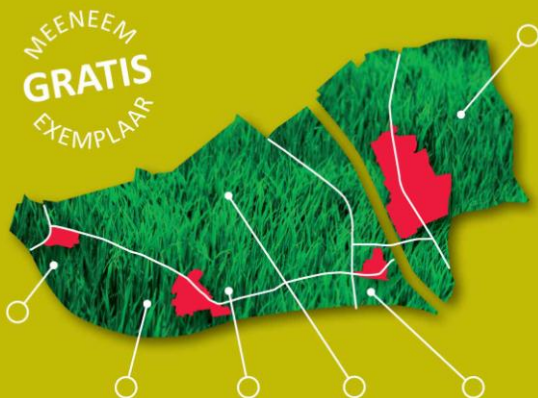

ZONDAG 13 SEPTEMBER 2015

OPEN
MONUMENTEN .
DAG 2015

ERFGOEDPLATFORM
gemeente heumen

INHOUDSOPGAVE

<i>Comité Open Monumenten 2015</i>	1
<i>Een brede waaier van erfgoed, kunsten en ambachten</i>	
<i>Erfgoedplatform in ontwikkeling</i>	2
<i>Voorwoord wethouder E. de Swart</i>	3
Programma	4
Malden	9
Heumen	24
Overasselt	36
Nederasselt	55
Organisatie	60

OPEN MONUMENTEN DAG 2015
EEN BREDE WAAIER VAN ERFGOED, KUNSTEN EN AMBACHTEN

“Kunst & Ambacht” is dit jaar het landelijk thema van de Open Monumenten Dag. De professionele en amateur kunstenaars laten hun poëzie horen en tonen hun beelden, schilderijen en tekeningen. De tijd van de ambachten herleeft. U kunt de touwslager, imker, timmerman en meubelmaker aan het werk zien. In de kerken is aandacht voor het glas-in-lood, ornamenten en het orgel. In Heumen en Overasselt klinkt orgelmuziek. De Protestantse gemeente viert haar 400-jarig bestaan.

Er zijn boeiende lezingen te beluisteren. De molenaars van de Joannusmolen, de Zeldenrust en Maasmolen laten de wieken draaien. Er zijn diverse exposities met kunst maar ook een van antieke vleesmolens.

Het vroegere kasteel van Heumen is zichtbaar gemaakt. Archeologen en historici geven toelichting bij de bodemvondsten.

Kunst & Ambacht krijgen ook ruime aandacht in onze musea: de Muse, het Marishuis en De Lage Hof.

De bezoeker van de Open Monumenten Dag kan kiezen uit meer dan 50 programmaonderdelen. Een lastige keuze bij zo’n rijk aanbod. En dan zijn de kettingzaagkunst en “Is dè nou kunst”, de Overasseltse variant van “Tussen kunst en kitsch”, nog niet eens genoemd

Wij wensen u veel genoegten bij het beleven van onze Heumense monumenten, kunsten en ambachten

OMD Comité Heumen
Erfgoedplatform Gemeente Heumen

ERFGOEDPLATFORM IN ONTWIKKELING

Het Erfgoedplatform Gemeente Heumen verenigt sinds 2010 de samenwerkende erfgoedinstellingen waaronder musea, gilden, historische verenigingen, natuurverenigingen en enkele wijk- en dorpsraden.

Het bestuur en de werkgroepen organiseren tal van activiteiten zoals lezingen, excursies, advisering aan de gemeente en burgers en het verzamelen van volksverhalen. Aan een reeks van projecten wordt gewerkt: de Canon van Heumen, groene markering van de motte Malderburgt en kasteel Heumen, bloemrijke linten en boerenwandelpaden, hoogstam fruitboomgaarden, onderzoek van de bodemvondsten van 1980 van het kasteel Heumen. Deze en andere projecten staan in de werkplannen van de werkgroepen ROOD erfgoed, ARCHEOLOGIE, GROEN erfgoed en WOORD en BEELD die u kunt vinden op www.erfgoedheumen.nl.

Het jaarlijks organiseren van de Open Monumenten Dag is ook een taak van het Erfgoedplatform.

In 2015 kreeg het Erfgoedplatform een juridische basis door de oprichting van de Vereniging Erfgoedplatform Gemeente Heumen met ANBI erkenning.

Onze gemeente is rijk aan erfgoed. Dat willen wij graag aan u laten zien op zondag 13 september. Wij wensen u een boeiende Open Monumenten Dag toe.

Bestuur: Leo Ewals vz, Harrie Joosten secr, Petra Thijssen penn, Anneke Meijsen.

GEMEENTE HEUMEN

Monumenten, kunst & ambacht. Een prachtige combinatie, als basis voor een heel uitgebreid programma, dat tot de verbeelding spreekt en naar mijn stellige verwachting veel mensen zal gaan trekken. In de gemeente Heumen is veel te bekijken en te beleven. Dit boekje maakt dat aangenaam duidelijk en daar mogen we best trots op zijn. In alle kernen zijn verhalen te vertellen, zijn monumenten, ambachten en kunst te bekijken en kunt u ook nog wijzer worden als het gaat om onze historie of bijzondere collecties en verzamelingen.

Mijn speciale interesse gaat uit naar het ambacht. Ik ben onlangs zelf nog in de leer geweest bij mijn oom van 83, die smid is. Tijden is het ambacht weggeschoven als niet van deze tijd. Gelukkig bezig met een opmars. Het mooie, harde werk van vakmensen als een smid, glasblazer, houtbewerker of molenaar, spreekt mij heel erg aan. Werk van alle tijden, vooral nu. En waar eindigt vakmanschap en begint

kunst? Ik weet het niet. Ik weet wel dat monumenten, kunst & ambacht ons een kant van het leven laten zien, die zeer de moeite waard is. Dat blijkt maar weer uit deze uitgave.

Een diepe buiging voor het organiserend comité, het erfgoedplatform, kunstenaars en alle andere deelnemers en vrijwilligers, die samen tot zo'n rijk aanbod zijn gekomen.

Ellen de Swart
Wethouder Cultuur

PROGRAMMA

Openingstijden

De monumenten en activiteiten zijn te bezoeken van 11 tot 17 uur. Bij afwijkingen van deze tijden is dit vermeld op de betreffende pagina in dit boekje.

LEZINGEN

Cees Elsten "Werken in Heumensoord" Malderburch, Malden Zondag 13 september 13:30 uur
Daan Van Speybroeck "De wonderbare visvangst van Jon Marten" RK Kerk Malden Zondag 13 september 15 uur
Leo Ewals "Kunst en ambacht bij Maris" Marishuis, Heumen Zondag 13 september 14 uur
Koos Willemse "400 jaar predikanten in Heumen 1615-2015" NH Kerk, Heumen Zaterdag 12 september 15 uur

EDUCATIE

"Nederasselt van de Middeleeuwen tot heden" Les erfgoed voor basisschool De Tandem in Nederasselt door Harrie Joosten, Martine Bergman en Anke Willems
"Van graankorrel tot gebakken tarwebrood" Les erfgoed voor basisschool De Zilverberg in Overasselt door molenaar Ron van Stiphout en Jacqueline Peters Weem

DEELNEMENDE MONUMENTEN EN ACTIVITEITEN

Malden

<i>Naam</i>	<i>Straat nr.</i>
1. Glas-in-lood RK kerk	Kerkplein
2. Harmonica- en Accordeonmuseum De Muse	Kerkplein 12
3. Glas-en beeldenatelier Hans Janssen	Rijksweg 83
4. Poëzie “De Pennenstreek”	Rijksweg 83
5. De Bagijnenhoff	Rijksweg 208
6. De Immenhof	Rijksweg 224
7. Landgoed Grootstal	St Jacobsweg 13
8. Foto-expositie vitrine bibliotheek	Kloosterhof 1
9. Margot Niekus-Dormans schilderijen	Malderburch
10. Schilderen	Malderburch
11. Pentekenen	Malderburch
12. Boetseren	Malderburch
13. Graveren in glas	Malderburch
14. Patchwork	Malderburch
15. Kantklossen	Malderburch
16. Fotografie	Malderburch
17. Historie muntenverzamelingen	Malderburch
18. Creatief met nylon en andere stoffen	Malderburch
19. Stichting Heemkunde Malden	Malderburch
20. Stamboomonderzoek, Toon Janssen	Malderburch
21. Foto-expositie en diapresentatie “Kunst en Ambacht”	Malderburch
22. Film over borenlandleven	Malderburch
23. Lezing Cees Elsten “Werken in Heumensoord”	Malderburch
24. Heggenvlechten met Jef Gielen	Heemtuin

Heumen

<i>Naam</i>	<i>Straat nr.</i>
25. Nassau monument NH Kerk	Dorpstraat 19
26. Lezing Koos Willemse "400 jaar predikanten in Heumen 1615-2015"	Dorpstraat 19
27. Glas-in-lood Georgius kerk	Dorpstraat 32
28. Orgel Georgius kerk	Dorpstraat 32
29. Foto-expo Georgius kerk	Dorpstraat 32
30. Gildekoning en gildezilver St. Georgiusgilde	Dorpstraat 32
31. Geschiedenis kasteel Heumen	Kasteellaan
32. Archeologie kasteel Heumen	Kasteellaan
33. Kunst Leo Gerritsen	Kasteellaan
34. Joannusmolen	Vosseneindseweg 44
35. Ateliermuseum Jac. Maris	Looistraat 57
36. Lezing Leo Ewals "Kunst en ambacht bij Maris"	Looistraat 57

Overasselt

<i>Naam</i>	<i>Straat nr.</i>
37. Portretten Frank Oerlemans	Valkstraat 17
38. Expo vleesmolens	Valkstraat 13
39. Expo ToPe Toon Peters, NH kerk	Valkstraat 7
40. Jack Stoop verhalen NH kerk	Valkstraat 7
41. Restauratie antieke meubels	Garstkampsestraat 2A
42. Orgel, RK kerk	Hoogstraat
43. Kunst Wim Klabbers, RK kerk	Hoogstraat
44. Galerie en atelier Peet Knook	Tempelstraat 4
45. Touwslager	Tempelstraat 14
46. Timmerman	Tempelstraat 14
47. Gaia & Ouranos Buitenkunst	Maasdijk
48. Molen Zeldenrust	OudeKleefsebaan 23a
49. Is dè nou kunst?	Verenigingsgebouw
50. Beelden Ine de Cock	Kasteelsestraat 5
51. Schilderijen Guus Kuijs	Kasteelsestraat 5
52. Houtsnijwerk Jan Swart	Kasteelsestraat 5
53. Sieraden en tassen Ida en Nydia van As	Kasteelsestraat 5
54. Kettingzaagkunst	Sleeburgsestraat 3B
55. OMD klassendag De Zilverberg	

Nederasselt

<i>Naam</i>	<i>Straat nr.</i>
56. Stone Dreams, Kunst uit Afrika	Broekstraat 50
57. Kazuifels, RK kerk	Kerklaantje
58. Maasmolen	Molenwiel
59. OMD klassendag De Tandem	

MALDEN

Naam

Straat nr.

Glas-in-lood RK kerk	Kerkplein
Harmonica- en Accordeonmuseum De Muse	Kerkplein 12
Glas- en beeldenatelier Hans Janssen	Rijksweg 83
Poëzie "De Pennenstreek"	Rijksweg 83
De Bagijnenhoff	Rijksweg 208
Landgoed Grootstal	St Jacobsweg 13
Foto-expositie vitrine bibliotheek	Kloosterhof 1
Margot Niekus-Dormans schilderijen	Malderburch
Schilderen	Malderburch
Pentekenen	Malderburch
Boetseren	Malderburch
Graveren in glas	Malderburch
Patchwork	Malderburch
Kantklossen	Malderburch
Fotografie	Malderburch
Historie muntenverzamelingen	Malderburch
Creatief met nylon en andere stoffen	Malderburch
Stichting Heemkunde Malden	Malderburch
Stamboomonderzoek, Toon Janssen	Malderburch
Foto-expositie en diapresentatie "Kunst en Ambacht"	Malderburch
Film over boerenlandleven	Malderburch
Lezing Cees Elsten "Werken in Heumensoord"	Malderburch
Heggenvlechten met Jef Gielen	Heemtuin

GLAS IN LOOD RAMEN RK KERK MALDEN DE WONDERBARE VISVANGST VAN JON MARTEN (1962)

Kerkplein

Er bestaat een hardnekkige opvatting – vooral bij glazeniers – dat bij het realiseren van glas-in-lood /gebrandschilderde ramen, de ambachtelijke vakkennis en scheppende kracht in een hand, wat er concreet op neerkomt, binnen één glazenieratelier, moeten blijven. Nochtans zijn het kunstenaars van buiten deze ateliers die met hun ontwerpen de ramen nieuw leven hebben ingeblazen. De vraag is of bij het inschakelen van kunstenaars er steeds voldoende beroep is gedaan op hun kunstenaarschap. Kwamen ze niet in de greep van de kerk, of van de architectuur? Bij dit laatste maakt het een groot verschil of het om ramen in historische

monumenten of in nieuwbouw gaat. Tegen deze achtergrond gaat Daan Van Speybroeck in op de *Wonderbare Visvangst* (1962), het grote raam van Jon Marten – van zijn naam zijn diverse

varianten in omloop: Jan en Martens of Martins – in de huidige St. Antonius Abtkerk Malden van de architect Jos Bijnen. Andere aanwezige ramen worden eveneens in dit licht besproken.

Bezoektijd en uitleg 11:30 tot 17 uur
Lezing: Aanvang 15.00 uur

ACCORDEON- EN HARMONICAMUSEUM DE MUSE

Kerkplein 12

www.demuse.nl

De Muse is gevestigd in het oudste gebouw binnen de bebouwde kom van Malden. In 1855 is tegen de toenmalige pastorie (1799) een lagere school aangebouwd. Vervolgens was het pand van 1911 tot 1976 in gebruik als boerderij,

compleet met stallen en hooizolder en ook Martens Graanhandel had er ooit een graanmolen en opslag. In de Tweede wereldoorlog

zaten er Amerikanen ingekwartierd en na 1980 werd het niet meer gebruikt en verviel het langzaam. Er was zelfs sprake van dat het afgebroken zou worden. Sinds 1998 is er na een grote verbouwing een muziekcafé met feestgelegenheid, de accordeonwinkel “Kuik Accordeons” en het enige Accordeon- en harmonicamuseum van ons land gevestigd. Enige tijd geleden kwam de oude pastorie ook in dezelfde handen, zodat het nu weer een eenheid vormt.

Het nieuwe sfeervolle terras is een waardevolle aanwinst voor Malden. Het is daar goed toeven.

Uw gastheer is Henk Kuik

GLAS-EN BEELDEN ATELIER HANS JANSSEN

Rijksweg 83

www.glas-in-lood.nl

De beelden van Hans Janssen doen denken aan de Odalisken en Faunen uit de Belle Epoque of mythologische figuren als Saters, Goden en Godinnen. Verleidelijk, schaars gekleed, soms alleen met wat decoraties.

Met een eindeloze variatie in glas, chemicaliën en glazuren wordt geëxperimenteerd. Als een moderne alchemist, ben ik op zoek naar de gouden formule om de ideale sculptuur uit te beelden, die altijd in het volgende beeld ligt te slapen. Als tegenwicht dienen de eindeloze variaties op de schedel en het thema faun of sater om in combinatie met de vrouwelijke gestalte het klassieke thema “Memento Mori” ofwel “pluk de dag” te verbeelden.

Uw gastheer is Hans Janssen

POEZIE VAN DE PENNENSTREEK BIJ HANS JANSSEN

Rijksweg 83

www.fritsencharlotte.nl

Bij de tentoongestelde beelden van Hans Janssen heeft de dichtersgroep 'De Pennenstreek' dichterlijke kunstkaarten gemaakt.

Geboorte van een beeld

Kunst laat zien dat er meer is achter gedachten. Grenzen vervallen, ideeën groeien als klimop, wensen komen uit, vormen vervormen, spelen een spel met de omgeving.

Van ingeving tot kunstwerk prikkelt het de zintuigen en laat schoonheid een beleving worden.

Charlotte Selten-Litmaath

Ook de Dicht-Kunst-Route van 30 km is erg aan te bevelen. Hierin staan 21 in de gemeente Heumen gefotografeerde kunstwerken met onze gedichten. Veel van deze kunst staat bij een Monument van de 'Open Monumenten Dag' o.a. bij het Marishuis in Heumen waar de Kunstroute ook te verkrijgen is. Verdere informatie bij Frits Litmaath en Charlotte Selten-Litmaath, fritsencharlotte1@tele2.nl.

BOERDERIJ DE BAGIJNENHOFF

Rijksweg 208, Heumen

In 1971 troffen wij de boerderij, plaatselijk bekend als De Bagijnenhoff, aan in een deplorabele toestand, op het punt om gesloopt te worden. Wij hebben ons met succes ingespannen om de boerderij te behouden en weer op de Monumentenlijst geplaatst te krijgen. Toen we ons gevestigd hadden in De Bagijnenhoff, bleek de hoeve een lange en interessante historie te hebben. Wij willen de bezoekers graag daarvan vertellen.

In 1971 was er rond De Bagijnhoff nog geen tuin. Die hebben we na veel grondverbetering aangelegd en omringd door een houtwal of singel. In de tuin hebben we in de loop van de tijd een aantal beelden geplaatst, waarvan een viertal stenen sculpturen nog over zijn na de diefstal van de bronzen beelden, nu vier jaar geleden. In huis is een unieke collectie bellen uit alle windstreken te bewonderen. Zondag, vanaf 14:00 leiden Mw. Arkenbosch en de heer Schreurs, geassisteerd door twee charmante kleindochters, bezoekers graag rond.

LANDGOED GROOTSTAL

St. Jacobsweg 15a.....www.landgoedgrootstal.nl
(ingang hoek Grootstalselaan/ St Jacobsweg, bij de kersenkraam). Zo 12.00-17.00

Bent u wel eens op een particulier landgoed geweest? En wat is u van dat bezoek het meest bijgebleven? Het huis, het landschap, de bewoners? Of was het de ervaring van het geheel, alsof je terug stapt in een wereld waar schoonheid en rust dat bijzondere gevoel van weldaad geeft...?

Anders dan een buitenplaats, die voornamelijk voor schoonheid of ontspanning is ingericht, verenigt een landgoed zowel ideële als nuttige functies. Omdat de

instandhouding van waardevol erfgoed voortdurend vraagt om kostbare zorg en deze met het oog op zelfredzaamheid van oudsher liefst bekostigd wordt uit het rendement van 'nuttige' onderdelen.

Op dit particuliere landgoed, dat dit jaar 100 jaar bestaat, gaan nut en schoonheid al drie generaties hand in hand. U treft er verschillend beheerde landbouwgronden, een klein bosje met een grote dassenburcht, een moestuin, bloementuin, boomgaard en kruidentuin. En natuurlijk een schaapskudde, die als vanouds voor de extensieve begrazing van de weiden zorgt. Anders dan vroeger, toen er nog personeel in dienst was voor het onderhoud, vindt op landgoed Grootstal samenwerking plaats tussen vele bedrijfjes. Bedrijfsactiviteiten

worden gecombineerd met de zorg voor cultuurhistorie, landschap en natuur. Als geïnteresseerde bezoeker treft u er gastvrijheid en een authentiek voorbeeld van duurzaam rentmeesterschap. Een proeftuin voor innovatie, bouwend op de schouders van vorige generaties. .

Waar *kunst* en *ambacht* in de moderne samenleving uit elkaar zijn gegaan, gaat van de ambachtelijke omgeving op het landgoed kracht uit, die (artistieke) vitaliteit losmaakt.

Tijdens de Open

Monumentendag kunt u naast de rondleidingen door IVN gidsen langs de dassenburcht, de snijtuin en de kruidentuin ook o.a. genieten van een kop verse kruidenthee bij het paviljoen, waar de bekende kunstfotografe Marie Cecile Thijs exposeert. *Haar werk doet denken aan de meesters in de Gouden Eeuw, terwijl tegelijk haar werk volstrekt eigentijds is.* De oude meesters in de schilderkunst zijn een belangrijke inspiratiebron. Tegelijkertijd is haar werk volstrekt eigentijds met een vleugje humor. Voor de kinderen is er op zondag om 16.00 u een korte theater voorstelling door Hannafloor de Roos.

In het paviljoen is de foto-expositie gratis toegankelijk. Het terrein is alleen te bezichtigen via een rondleiding door (o.a. IVN) gids. Rondleidingen om 12.30 u, 13.30u, 14.30 u en 15.30 u. Hiervoor zijn (gratis) kaarten nodig, ter plaatse verkrijgbaar een kwartier voorafgaand aan de rondleiding. Bereikbaarheid: per fiets (fietsenstalling op terrein), per auto alleen parkeren op parkeerterrein achter de hondenclub Elshofweg 10 (3 min. loopafstand).

MARGOT NIEKUS-DORMANS

Malderburch, Broekkant 16

niekus-dormans@hetnet.nl

Na het beëindigen van mijn werkzaamheden in het onderwijs heb ik een lang gekoesterde wens gerealiseerd: ik kon gaan tekenen en schilderen en ben dit blijven doen.... en het werd een uit de hand gelopen hobby.

Aan de Vrije Academie in Nijmegen heb ik lessen gevolgd bij onder andere Robert Terwindt, Angeline Lips en Jan van den Berg.

De kleurenrijkdom van het leven in al zijn facetten, letterlijk en figuurlijk, heeft mijn aandacht. Niet alleen groei en bloei, maar ook het verval heeft een eigen schoonheid. Tekeningen en schilderijen ontstaan vanuit een grote betrokkenheid op het onderwerp. Graag werk ik een periode thematisch: zo ontstaan series over het landschap, vissen, een carrouselpaard of zonnebloemen.

Graag zoek ik naar de grenzeloze uitdrukkingsmogelijkheden van de dingen om mij heen en dat probeer ik te vertalen in een schilderij.

Het boek: 'De heer en mevrouw Job' van Ellen van Wolde gaf me ook veel inspiratie tot het maken van een serie schilderijen over dit thema uit de bijbel.

Voor u heb ik een kleine keuze gemaakt uit mijn werk.

AMBACHTSLIEDEN EN KUNSTENAARS AAN HET WERK

Malderburch, Broekkant 16

U kunt in gesprek gaan met kunstenaars en ambachtslieden over hun vakmanschap en de moderne toepassingen. Ze vertellen hoe ze tot deze keuze zijn gekomen. Op welke wijze laten ze zich inspireren? Ze gaan in op toekomstige veranderingen en vernieuwingen.

U ziet uiteenlopende activiteiten om er een paar te noemen: kunstenaars aan het werk met hun schilderijen, kantklossen, boetseren, fotografie, pentekeningen, patchwork of creatief zijn met nylon en karton. U ziet hoe men prachtige figuren aanbrengt in glas en u kunt vragen stellen aan een muntenverzamelaar.

Kortom een gevarieerd programma, waarvoor we u van harte uitnodigen!

Petra Thijssen; T 024-3582893

E: info@heemkundemalden.nl

INFOSTAND STICHTING HEEMKUNDE MALDEN

Malderburch, Broekkant 16

www.heemkundemalden.nl

De stichting werd opgericht in 1997 en heeft als belangrijkste doel 'Het bevorderen van de belangstelling voor de geschiedenis van eigen omgeving, bewoners, gebruiken en heemkundige waardevolle overblijfselen'.

Het documentatiecentrum in de bibliotheek van Malden is geopend op maandag- en woensdagmiddag van 2 tot 4 uur. De stichting geeft een blad uit 'Heerlijkheid Malden', waarin allerlei artikelen vermeld staan, zoals de geschiedenis van oude boerderijen, genealogie, interviews, artikelen over dorps- en kerkgebeuren of oorlogsverhalen.

Ook worden er ieder jaar lezingen en excursies georganiseerd waar iedere donateur gratis aan kan deelnemen.

*Secretariaat van de stichting : Petra Thijssen, Postbus 78,
6580 AB Malden*

T 024-3582893; E info@heemkundemalden.nl

INFOSTAND STAMBOOMONDERZOEK, Toon Janssen

Malderburch, Broekkant 16

E toonjanssen@xs4all.nl

Bent u nieuwsgierig naar uw eigen voorouders? En hoe ver kunt u daarmee terug in de tijd? Woonden zij hier in de omgeving in een van de monumentale panden of komen ze van verre oorden? Welke beroepen hebben ze uitgeoefend? Door uw familiegeschiedenis te onderzoeken komt u daar vanzelf achter.

Maar hoe doe je zo iets? Waar moet je beginnen? En waar zijn de gegevens allemaal te vinden? Toon Janssen kan je hiermee een eindje op weg helpen.

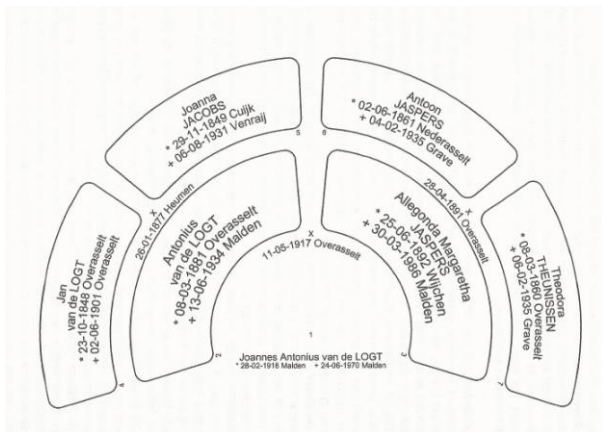

FOTO-EXPO EN DIAPRESENTATIE KUNST EN AMBACHT

Malderburch, Broekkant 16

In de bibliotheek te Malden, Kloosterhof 1 is in de hal een foto expositie te bezichtigen over het thema: Kunst en ambacht. U treft hier foto's aan van bekende oude ambachtslieden uit onze gemeente. Natuurlijk worden ook de huidige beroepen getoond. U ziet een duidelijk beeld van de ontwikkelingen die in onze gemeente hebben plaatsgevonden.

Tijdens de Open Monumentendag is in Malderburch een fototentoonstelling. Hier worden foto's getoond van werken van bekende kunstenaars uit onze omgeving. Verschillende schilderijen, beelden en tekeningen zullen u zeker aanspreken. We laten u kennismaken met de kunsten en ambachten die centraal staan in en rond onze monumenten. Er is grote aandacht voor het vakmanschap, het ambacht en de moderne toepassingen. Kortom een breed aanbod wat zeker een bezoek waard is. U kunt uw hart ophalen aan de hand van oude herkenbare foto's over toenmalige beroepen en hedendaagse ambachten.

Daarna kunt u nog genieten van een doorlopende diapresentatie over kunst en ambacht.

Een korte film over het boerenlandleven wordt die dag regelmatig gepresenteerd in de hal van Malderburch.

Stichting Heemkunde Malden
Petra Thijssen T 024-3582893
E: info@heemkundemalden.nl

WERKEN IN HET HEUMENSOORD

Lezing door Cees Elsten, Malderburch, Broekkant 16

De ligging van Malden tussen drassige broekgronden aan de westkant en een uitgestrekt bos- en heidegebied aan de oostkant is door de eeuwen heen van doorslaggevend belang geweest voor de manier waarop de Maldense bevolking de kost verdiende. De oudste boerderijen werden gebouwd precies op de grens van het wat hogere gebied dat altijd droog bleef en de waterrijke gronden aan de westkant, die in de winter vaak helemaal blank stonden maar in de zomer toch gras voor het vee opleverden.

Op de heidevelden aan de oostkant, het latere Heumensoord, werd heide

gehaald als strooisel voor het vee of er werden schapen gehoed die de heidevelden kaal maakten. In de (eiken)bossen werden ook

varkens gehouden die met eikels gemest werden.

Bij deze agrarische samenleving hoorde een aantal karakteristieke ambachten en beroepen die nu niet meer bestaan.

U kunt deze lezing bijwonen op zondag 13 september om 13:30 uur

WALLEN EN VLECHTWERK

Demonstratie door Jef Gielen, Heemtuin, Bosweg 8A

In vroeger tijden werden tal van wallen aangelegd. Het is verrassend te zien dat veel eeuwenoude wallen nog goed zichtbaar zijn. Over sommige ervan is veel informatie bekend.

We weten vaak precies wanneer ze zijn aangelegd, met welke bedoeling, door wie, hoeveel ervoor betaald werd enz. Meestal hadden deze wallen als doel op een of andere manier (eigendoms)grenzen

aan te geven en dus ook het vee tegen te houden. We moeten daarbij niet alleen denken aan wallen maar ook aan sloten, heggen en vlechtwerk en vooral aan allerlei combinaties daarvan. De hele gemeente, van de uiterwaarden bij Nederasselt tot en met de bossen bij Malden, is bijzonder rijk aan allerlei varianten van veekeringen. Bekend zijn de heggen in het fraaie landschap langs de Maas. Daarin groeide vooral meidoorn. In onze bossen werden op de wallen meestal eiken of beuken geplant. En ook die werden vaak gevlochten omdat de 'kering' anders nooit dicht genoeg werd.

Demonstratie door Jef Gielen om 14:30 uur in de Heemtuin.

HEUMEN

Naam

Straat nr.

Nassau monument NH Kerk	Dorpstraat 19
Lezing Koos Willemse "400 jaar predikanten in Heumen 1615-2015"	Dorpstraat 19
Glas-in-lood Georgius kerk	Dorpstraat 32
Orgel Georgius kerk	Dorpstraat 32
Foto-expo Georgius kerk	Dorpstraat 32
Gildekoning en gildezilver St. Georgiusgilde	Dorpstraat 32
Geschiedenis kasteel Heumen	Kasteellaan
Archeologie kasteel Heumen	Kasteellaan
Kunst Leo Gerritsen	Kasteellaan
Joannusmolen	Vosseneindseweg 44
Ateliermuseum Jac. Maris	Looistraat 57
Lezing Leo Ewals "Kunst en ambacht bij Maris"	Looistraat 57

NASSAU MONUMENT PROTESTANTSE KERK

Dorpstraat 19

Lodewijk en Hendrik van Nassau, broers van Willem van Oranje, kwamen om in 1574 bij de slag tegen de Spanjaarden

op de Mokerheide. Hun lichamen zijn nooit gevonden.

In 1891 kregen de graven van Nassau een indrukwekkend herdenkingsmonument in renaissance stijl in de kerk.

Het monument door beeldhouwer F.L. Stracké is gemaakt van Franse kalksteen en marmer. Het middendeel toont een gevleugelde figuur als allegorie op de

geschiedenis. In haar hand een schrijfstift om de gebeurtenissen op schrift te stellen. Het omkranste zwaard symboliseert de onvergankelijke roem van beide broers. De figuren in de beide zijnissen stellen de *Moed* en *Trouw* voor. Het geheel wordt bekroond door een knielende engel met banderol waarop de wapenspreuk van Lodewijk van Nassau staat: “Plûtôt mort que vaincu généreux sang de Nassau” (liever dood dan overwonnen, edel bloed van Nassau).

Bezoektijd: 12 tot 16 uur

Uw gids is Marianne van den Berg

DE GESCHIEDENIS VAN DE KERK EN DE PROTESTANTSE GEMEENTE

Lezing door Koos Willemse, Dorpstraat 19

Rond 1200 wordt melding gemaakt van een kapel in Heumen, die behoorde tot de bezittingen van de benedictijnenabdij St.-Valéry-sur-Somme. Deze had een priorij in Overasselt (St. Walrick). In ongeveer 1445 wordt de kapel een zelfstandige parochiekerk; het patronaatsrecht berust bij de heren van Heumen. In de 15de eeuw wordt de kerk verhoogd en verlengd. Rond 1500

vervangt men de romaanse apsis door een gotisch koor. In 1615, dus 400 jaar geleden, komt de kerk in protestantse handen. Ter gelegenheid hiervan is er op zaterdag om 15.00 uur een lezing waarin, naast de geschiedenis van de kerk die van de protestantse gemeente centraal staat.

Bij de restauratie van 1976 werd op de plek van de vroegere sacristie een consistorie aangebouwd.

Het interieur van de kerk bevat, naast het Nassaumonument een interessante grafsteen en een 12de eeuwse kruik, gevonden in de oostmuur van het schip.

De onderbouw van de toren stamt uit de 14de eeuw, de opbouw is jonger. De toren is van de burgerlijke gemeente Heumen, het schip van de protestantse gemeente.

Rond de kerk liggen nog enkele grafstenen en een grafkruis van 1541.

Bezoektijd kerk: zaterdag en zondag 12 tot 16 uur

Uw gidsen op zaterdag zijn Trix en Koos Willemse

Lezing: zaterdag om 15 uur

GLAS-IN-LOOD GEORGIUS KERK

Dorpstraat 32

In de omgang en de kapellen bevinden zich 18 fraaie vensters in glas in lood (1953-1954) van Ninaber van Eyben. Enkele van de voorstellingen: Paus Gregorius als schrijver met duif aan zijn oor, Sleuteloverdracht aan Petrus, Maria Magdalena aan de voeten van Jezus in het huis Simon, Terugkeer van de verloren zoon en Joris te Paard, de draak doorstekend.

Ninaber van Eyben (1896-1977), glazenier uit Boxtel en geboren in Scheveningen was glazenier, graficus, meubelontwerper en schilder.

Uitleg en demonstratie door glazeniers Norma Peljo en Ronny Kuiltjes

In de kerk is ook een foto-expositie ingericht over de oude en de nieuwe (1952) Sint Georgius kerk.

Bezoektijd: 11 tot 16 uur

ORGEL SINT GEORGIUS KERK

Dorpstraat 32

In 1963 zag pastoor van den Wildenberg een gelegenheidsaanbieding van de firma L.Verschuieren te Heijthuizen die een mechanisch orgel aanbood voor 10.000 gulden. Het was een één-klaviersinstrument in een witte kast van ruim 3 bij 1,7 meter, met een speeltafel opzij. Het zou rond 1850 gebouwd zijn door de beroemde orgelbouwer Smit uit de Grave en afkomstig zijn uit een kloosterkerk in St. Michelgestel. Verschuieren had overigens enkele versleten registers vervangen. Het orgel, mooi van bouw en goed van klank, werd vóór Pasen op het oksaal geplaatst.

Orgelspel door Martien Hoenselaar 14.30 tot 15 uur

SINT GEORGIUS GILDE

RK kerk, Dorpstraat 32

www.sintgeorgiusgilde.nl

Het Sint Georgius gilde in Heumen is nog springlevend. Het bestond al in 1445. Het oudste zilveren schild is van 1618. De verbondenheid met de plaatselijke adel blijkt uit het gildezilver met daarop de namen van Joncker Willem van der Moelen (1651 en 1652), Walraet van Steenhuijs, Heer van Heumen, Malden en Oploo (1713) en Steven Adriaan van Welderen (1705-1776).

Het Gilde is een echte mannenbroederschap van circa 70

gildebroeders met tamboers, vaandeldrager en vendeliers. Het uniform benadrukt met de witte blouse en de witte handschoenen

de reinheid (eerlijkheid) van een Gildebroeder. De rode hes (de kleur van het bloed) verwijst naar de legende van het gevecht van Sint Joris (ook Georgius) met de draak. Dienstbaarheid, Broederschap en Trouw staan hoog in het vaandel. Het belangrijkste is de onderlinge gezelligheid en verbondenheid. De Gildebroeders zijn er voor elkaar bij vreugdevolle dagen zoals een bruiloft waarbij een vendelhulde wordt aangeboden, maar ook bij droevige dagen zoals een begrafenis waarbij een Gildebroeder met Gilde-eer ten grave wordt gebracht.

GESCHIEDENIS KASTEEL HEUMEN

Kasteellaan

In de uiterwaarden, dichtbij de Maas en de Maasbrug lag het 14de eeuwse Huis te Heumen. Van dit kasteel staat geen muur meer overeind, maar de fundamenteën onder de grond zijn nog intact. Dit jaar zijn de contouren van het kasteel gemarkeerd.

Rond 1345 koopt Johan van Groesbeek de Heerlijkheid Heumen. Onder zijn zoon Zeger van Groesbeek is het in 1402 een Gelders leengoed. Het kasteel is vele malen belegerd bij lokale conflicten. Bij de verovering in 1584 door

Spaanse troepen werd het zwaar vernield.

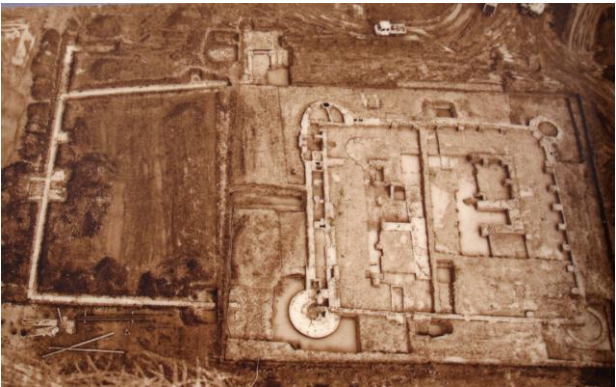
In 1660 kocht Ludolf van Steenhuijs de Heerlijkheden Heumen en Malden. Zijn kleindochter Genoveva, gehuwd met Bernhard, Graaf van Welderen, verkocht in 1769 de beide heerlijkheden voor Fl. 235.000 aan de Stad Nijmegen. In 1770 wordt het kasteel door Nijmegen verkocht aan M.C. Pasques de Chavonnes. In 1791 wordt het kasteel eigendom van C.H. Craan en is gedeeltelijke afgebroken. In 1809 is het doorverkocht, deels gesloopt en verbouwd. In 1880 zijn de restanten van het kasteel afgebroken. In 1939-1940 is er summier onderzoek verricht. In het kader van de bouw van de Maasbrug volgde in 1980 een uitgebreid onderzoek.

Uw gids bij dit rijksmonument is Gerrit Kessler.

ARCHEOLOGIE KASTEEL HEUMEN

Kasteellaan

Bij de aanleg van de A73 en de Maasbrug kwam men er achter dat de geplande brug over de locatie van het kasteel zou komen liggen. Dit maakte het nodig om in een korte tijd archeologisch onderzoek te doen. In de periode februari – april 1980 werd het hele kasteelterrein opgegraven en de fundamenten blootgelegd.

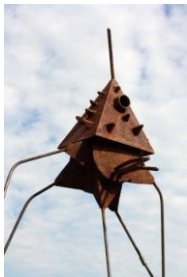
Bij het kasteelterrein is een expositie ingericht van bodemvondsten. Een folder over de historie en archeologie is gratis verkrijgbaar.

Uitleg door de Werkgroep Archeologie van het Erfgoedplatform

KUNST OP HET KASTEELTERREIN HEUMEN DE VOGELHUIZEN VAN LEO GERRITSEN

Kasteellaan

Het bouwen van vogelhuisen is een uitdagende en bezielende arbeid. Het is architectuur op kleine schaal, architectuur voor

in de achtertuin, vogelhuisvesting op niveau. Ieder huisje is immers een uniek en autonoom kunstwerk, dat met veel respect voor een eventuele gebruikers tot stand wordt gebracht. Ieder huisje wordt ontworpen en met liefde voor de natuur in elkaar gebouwd.

Maar toch is het wel of niet bewoond worden niet mijn belangrijkste

uitgangspunt. Het vogelhuisje dient als een voertuig van mijn geest. Het vogelhuisje heeft voor mij een functie als drager en aanjager van het scheppingsproces. En zo ontstaan de kunstwerken, die een eigenzinnige mix vormen tussen autonome kunst, mini-architectuur en functioneel object.

Spannend is het wel in het voorjaar.

Gaat er bewoning plaats vinden of blijft het 'gewoon' een object in de tuin?

Vliegen de gebruikers af en aan, of blijft de esthetische kwaliteit de boventoon voeren. Wordt het functioneel, of blijft het op zich staande kunst? Je blijft er wel naar kijken, naar die vogelhuisjes!

Toelichting door Pleuntje Gerritsen

JOANNUSMOLEN

Vosseneindseweg 44

De Joannusmolen is een ronde stenen grondzeiler. Kenmerkend zijn de kleppen i.p.v. zeilen op twee van de wieken. De molen werd in 1894 gebouwd door Johannes Jetten van de Heumense molenaarsfamilie. Hij is de waarschijnlijke naamgever. Tegelijkertijd bouwde Grad Jacobs, eigenaar van de Zeldenrust in Overasselt, enkele tientallen meters verderop een molen. In mei 1894 waren beide molens klaar. Na een tarievenoorlog en juridische strijd werd Jacobs in 1908 uitgekocht door Jetten. De molen van Jacobs verhuisde naar Milsbeek. De Joannusmolen van Jetten bleef staan.

Tot 1977 werd de molen gebruikt door verschillende generaties Jetten. Daarna werd de gemeente Heumen eigenaar. Na een grote restauratie ging molenaar Wim Thönissen hier in 1982 biologische granen malen. In 2008 is de molen opnieuw gerestaureerd. Het bedrijfsmatig malen nam langzamerhand af vanwege de

enorme windbelemmering door hoger wordende bomen. Na 2008 wordt er uitsluitend nog “voor de prins” gemalen. Sindsdien maalt Joannusmolen B.V. in Cuijk.

De molen is vrij te bezichtigen op zaterdagen of op afspraak met molenaar Wim Thönissen. T 0651064263;
E wthonissen@joannusmolen.nl.

Uw gids bij dit rijksmonument is Gerard Martens

ATELIERMUSEUM JAC MARIS

Marishuis, Looistraat 57 Heumen

www.marishuis.nl

Het Ateliermuseum kreeg zijn huidige vorm in 2000 na ingrijpende verbouwing en een opknapbeurt. De oorsprong ligt

als “Blokhuis” op een landbouwtentoonstelling in 1913 in Scheveningen, als paviljoen van Staatsbosbeheer, waar Jan J. Luden van Heumen het kocht om als vogelkundig museum dienst te gaan doen. Dat is het niet geworden. In 1924 kocht de gemeente Heumen de Heumensche Bossen incl. opstallen. Aanvankelijk door Pansier gehuurd als opslag, heeft Jac. Maris het per 1 sept. 1926 gehuurd van de gemeente en is er direct een woonkeuken aangebouwd. Maris kon het blokhuis kopen op 16 oktober 1940. Hij verving toen de houten wanden door stenen muren en trok de open hoeken bij de binnenruimte. Het dak werd van pannen voorzien. In 1959 werd er vnl aan de achterzijde uitgebreid en zoals reeds gezegd, in 2000 een beheerderswoning aangebouwd ivm de museumfunctie.

Uw gids is Tini Martens.

JAC MARIS EN HET SCHEPPEND AMBACHT

Lezing door conservator Leo Ewals

Looistraat 57, Heumen

Op de Open Monumentendag van 2015 schenkt het Ateliermuseum Jac Maris aandacht aan de ambachtelijke kant van het werk van Jac Maris. In het grote atelier en in de beeldentuin zijn werken te bewonderen in kunststeen, hout, staal, brons, keramiek en epoxy, kortom in alle materialen waarmee de kunstenaar gewerkt heeft. Bovendien worden op de tafels het gereedschap en enkele mallen getoond die in het museum bewaard zijn. In de gang zijn foto's te zien van Maris aan het werk.

Zondagmiddagmiddag om twee uur houdt de conservator Leo Ewals een lezing over de ambachtelijke kant van Maris' oeuvre. Hij laat met een powerpoint zien hoe Maris werken maakte in keramiek, kunststeen, granito, epoxy, etc.

Gratis entree op zaterdag van 13 tot 17 uur; zondag van 11 tot 17 uur. Lezing zondag om 14 uur, entree gratis.

OVERASSELT

Naam

Portretten Frank Oerlemans
Expo antieke vleesmolens
Expo ToPe Toon Peters, NH kerk
Jack Stoop verhalen NH kerk
Restauratie antieke meubels
Orgel, RK kerk
Kunst Wim Klabbers, RK kerk
Galerie en atelier Peet Knook
Touwslager
Timmerman
Gaia & Ouranos Buitenkunst
Molen Zeldenrust
Is dè nou kunst?
Beelden Ine de Cock
Schilderijen Guus Kuijs
Houtsnijwerk Jan Swart
Sieraden en tassen Ida en Nydia van
As
Kettingzaagkunst
OMD klassendag De Zilverberg

Straat nr.

Valkstraat 17
Valkstraat 13
Valkstraat 7
Valkstraat 7
Garstkampsestraat 2A
Hoogstraat
Hoogstraat
Tempelstraat 4
Tempelstraat 14
Tempelstraat 14
Maasdijk
OudeKleefsebaan 23a
Verenigingsgebouw
Kasteelsestraat 5
Kasteelsestraat 5
Kasteelsestraat 5
Kasteelsestraat 5
Sleeburgsestraat 3B

PORTRETSCHILDER FRANK OERLEMANS

Valkstraat 17

Tekenen en schilderen hadden al vroeg mijn interesse. Toen wij in 1975 in Overasselt kwamen wonen, heb ik nog een aantal jaren geschilderd. Maar zoals dat vaker gaat, andere zaken krijgen de overhand en de hobby werd verder op de achtergrond gedrongen. Maar 'oude liefde roest niet' en vijf jaar geleden heb ik de draad weer opgepakt. Uiteindelijk ben ik bij de schilder Paul van Ernich terecht gekomen, die mij heeft laten kennis maken met 'oude schildertechnieken'.

Ik schilder voornamelijk met olieverf en bouw vanuit een onderschildering mijn portretten in lagen op. Ik probeer de geportretteerde vooral "in het moment" te vangen.

Maar ook andere onderwerpen ga ik niet uit de weg.

Inspiratie komt vaak naar boven tijdens het fotograferen. Het zien van iets op TV of een krantenbericht kan zomaar een idee oproepen, dat om uitwerking vraagt.

Julie zijn van harte welkom op Valkstraat 17 om mij aan het werk te zien. Er zullen een aantal portretten in mijn atelier hangen.

NOSTALGISCHE HERINNERINGEN UNIEKE VERZAMELING VLEESMOLENS

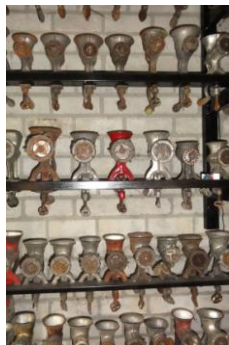
Valkstraat 13

Kent u hem nog, de vleesmolen of worststopmachine? Vroeger in elk huishouden te vinden voor het maken van gehakt en

worstvulling. Vandaag een zeldzaamheid geworden. Met uitzondering dan voor liefhebbers en verzamelaars zoals de 87-jarige Henny van Lin sr.

Ze bestaan in vele maten en soorten met als bekendste merk Alexanderwerk. Bij ex slager Henny kunt u ze allemaal zien. Zijn verzameling omvat meer dan 200 exemplaren van groot tot klein, uit Nederland maar ook Australië en Amerika.

U bent te gast bij Henny van Lin sr

OVERASSELTSE KUNSTENAAR ToPé
EXPOSEERT IN PROTESTANTS KERKJE

objecten en Overasseltse -landschappen en -rotstekeningen

Valkstraat 7

www.tope-art.nl

Een 'thuiswedstrijd' voor ToPé, bekend van zijn grafisch werk, schilderijen en objecten. Werk dat telkens weer anders is.

Soms abstract, soms figuratief maar steeds is de kunstenaar op zoek naar verbindingen tussen mens, natuur en materiaal, gekoppeld aan het onherroepelijke heden.

En zoals altijd is ook bij deze expositie de hand van de meester weer zichtbaar, laat hij zijn fantasie spreken en zoekt hij naar de dialoog met de kijker. En hij hoopt dat die kijker getriggerd wordt om de achterliggende gedachten van de kunstenaar te ontrafelen.

Naast een serie nieuwe objecten, waarin het thema van deze Monumentendag 'Kunst en Ambacht' expliciet verbeeld wordt, is ook een aantal 'Overasseltse Landschappen', in gemengde techniek, en grafische werken uit de serie 'Overasseltse Rotstekeningen' te zien.

Over de vragen die de kunstenaar met zijn werk oproept mag de beschouwer gerust even nadenken. Het is zelfs beter als we het antwoord niet meteen weten.

ToPé wordt met zijn werk als De Kraai die veelvuldig in zijn werk voorkomt: **'Een mythische boodschapper die heden en verleden voor ons verbindt'.**

De kunstenaar is van 11.00 tot 17.00 uur in het kerkje aanwezig en verheugt zich op uw bezoek!

VERHALENVERTELLER JACK STOOP

Valkstraat 7

Tijdens Open Monumentendag op zondag 13 september is verhalenverteller Jack Stoop in de NH kerk van Overasselt. Om 12, 13, 14, 15 en 16 uur vertelt hij legendes uit de streek.

Hij brengt de legende van Sint Walrick en de koortsboom ten gehore en verhalen over de Zwanenridder van Kleef, dwaallichtjes op de Mokerheide en een verborgen schat.

Jack Stoop (1971) is als verhalenverteller gespecialiseerd in sagen, legendes, mythologie en volksverhalen. Hij vindt het leuk om deze oude verhalen door te geven aan het hedendaagse publiek.

Voor meer informatie kunt u mailen naar: info@jackstoop.eu.

RESTAURATIE VAN ANTIEK BIJ KOPSENDAL

Garstkampsestraat 2A

www.kopsendal.nl

De boerenschuur De Garstkamp is sinds januari 2015 de werkplaats van Ciel Hendriks. Onder de naam KOPSENDAL restaureert zij antieke meubelstukken. Houtbewerking zit haar in het bloed. Ciel was als kind al te vinden in de werkplaats van haar vader in Ubbergen. Zij trad in zijn voetsporen en beoefent ruim 30 jaar dit prachtige ambacht .

In het atelier waan je je weer even in het verleden toen echte ambachten hoogtij vierden.

T 0683976005; info@kopsendal.nl

U bent te gast bij Ciel Hendriks

SINT ANTONIUS ABT KERK WERK VAN WIM KLABBERS EN ORGELSPEL

Hoogstraat 7

In 2013 overleed de Overasseltse beeldhouwer Wim Klabbers (1928-2013). Na zijn kunst opleiding in Den Bosch (1946-1949) werkte hij vele jaren in het atelier van Peter Roovers in Heijen. Toen hij zich in 1960 zelfstandig vestigde kreeg hij onder meer van de kerk opdrachten. Hierdoor zijn er in en bij de kerk verschillende van zijn werken te zien.

Tot zijn artistieke nalatenschap behoren het koorhek (ijzer) als afscheiding tussen priesterkoor en de kerk, het Maria altaar (keramiek) en de deur van het tabernakel (brons) op het hoofdaltaar. Bij het H. Hart beeld buiten de kerk bevindt zich nog een plaquette in keramiek ter herinnering en behouden terugkeer van de Overasseltse soldaten in Nederlands Indië.

Het orgel is van 1956 en werd gebouwd door de Gebroeders Vermeulen uit Weert . Bezoekers kunnen het orgel bezichtigen.

Bezoektijd: 12 tot 17 uur

Het werk van Wim Klabbers wordt toegelicht door Betsie Klabbers.

Orgelspel en uitleg door Erik Fortier

GALERIE PEET KNOOK

Tempelstraat 4

www.peatknook.nl

Peet Knook is zelf actief als kunstenaar, maar biedt ook anderen de gelegenheid werk te laten zien. Tijdens de Open Monumentendag is er het ambachtelijke werk van glaskunstenaar Frank Biemans te zien. Frank is zelf aanwezig voor toelichting. Ook Lous Schreurs (houtsneden) en Monique van Haasteren (etsen) laten werk zien. Vanzelfsprekend exposeert Peet Knook ook zelf. Zij is aanwezig om over haar werk te vertellen en te laten zien langs welke processen haar kunstwerken tot stand komen.

Het Atelier en de Galerie zijn tussen 12.00 en 18.00 uur open

DORPSTIMMERMAN

Tempelstraat 14

harriefilmer@hotmail.com

Elk dorp had vroeger een of meer zeer bekwame timmerlieden. Vaak waren het dorpsarchitecten met een aangeboren gevoel voor afmetingen. Eenvoud en schoonheid weerspiegelden zich in het werk. Oude boerderijen, schuren, kasten en vele gebruiksvoorwerpen zijn de stille getuigen van hun kunne. Alle werkzaamheden geschiedden met de hand. Bij de bouw van een huis hanteerde hij het schietlood en het waterpas.

De timmermanswerkplaats/timmerwinkel, lag meestal dicht bij de woning, waar ook de voorraad hout lag opgeslagen. Langs de wanden van de winkel hingen boren, zagen en hamers in alle soorten en maten. In het midden van het vertrek stond een werkbank en in de hoek een kacheltje, dat voor warmte en het koken van de lijm zorgde. Zo'n dorpstimmerman maakte praktisch van alles. Naast het ruwere werk: het maken van hooibergen en schuren, maakte hij tafels, kasten, karntonnen en kinderspeelgoed. Verder werden er deuren, ramen, kozijnen, trappen, houten zwengels aan waterpompen en de beschoeiingen daaromheen en....doodskisten gemaakt. Ook voor reparaties binnen en buitenshuis. Hij werkte van de vroege morgen tot de late avond. Tijd speelde geen rol. Als een ambachtsman goed en degelijk werk maakte en reputatie genoot was dit de beste reclame.

Bezoektijd: van 12 tot 16 uur

Timmerman: Harrie Filmer

TOUWSLAGER

Tempelstraat 14

harriefilmer@hotmail.com

Ooit begon het als een liefhebberij, het maken van halsters en koetouwen op het boerenbedrijf.

Meestal gebeurde dat in de avonduren of op een winterdag als er sneeuw lag en er buiten weinig te beginnen viel.

De productieplaats, "*de lijnbaan*", was een langwerpig (al of niet overdekt) pad.

Een spring- of koetouw of wel een halster wordt in elkaar gedraaid nadat de strengen

waren gesponnen. Sisal (ook wel strotouwtjes) is de grondstof voor het maken van koetouwen. Een drie strengs touw werd het meest vervaardigd omdat het vanzelf rond werd. Op een ambachtelijke manier, dat wil zeggen, alles wordt met de hand gemaakt alleen met gebruik van hulpmiddelen zoals het benodigde gereedschap. Wat vaak bewaard werd in zo'n prachtige oude Agio-sigarendoos.

Met behulp van een motortje uit een wasmachine werd het iets gemakkelijker, waardoor er minder handwerk verricht hoeft te worden. Denk aan het liedje: "*In 'n blauw geruite kiel draaide hij aan het grote wiel, de ganse dag*".

Bezoektijd van 12 tot 16 uur

Touwslager: Harrie Filmer

DE VELDSCHUUR VAN GAIA & OURANOS BUITENKUNST

Maasdijk t.h.v. Tempelstraat

www.gaia-ouranos.nl

Het karakteristieke pand op de dijk is zo'n 55 jaar geleden gebouwd. De constructie op dijkniveau is geheel uit hout opgetrokken met gebruikt hout uit een oudere versie van molen Zeldenrust. De veldschuur wordt de laatste jaren gebruikt voor kunstzinnige en culturele activiteiten., o.a. de jaarlijkse expositie georganiseerd door Gaia & Ouranos Buitenkunst.

Tijdens Open Monumentendag 2015 zal kunstenaar Pauline Verkuijen beeldhouwwerk laten zien. Ook kunt u de vaste beeldhouwgroep van haar aan het werk zien. Iedere vrijdag hebben zij les in de veldschuur. Op zondagen in de periode april-oktober kunt u hier terecht voor een kopje koffie met appeltaart of een lekker frisje drankje. Zo ook op 13 september van 11.00-17.00 uur.

MOLEN ZELDENRUST

Oude Kleefsebaan 23A

De gesloten standerdmolen stond vroeger aan de Hoogstraat.

Tijdens een zware herfststorm in 1972 ontstond zoveel schade dat de molen moest worden afgebroken. Na restauratie werd de molen in 1982 op een nieuwe plek, aan de Oude Kleefsebaan, herbouwd.

De molen Zeldenrust werd gebouwd in 1736 in Geertruidenberg en verplaatst naar Raamsdonksveer. In 1890 kwam de

molen naar Overasselt aan de Hoogstraat. Grad Jacobs was de eigenaar tot 1906. Na hem volgden A. Pigmans tot 1919, Th. Derks tot 1929, F. de Kleyn tot 1946, gezusters de Kleyn tot 1948 en tenslotte H. Thijssen. In 1972 werd de molen met een zware storm omver geblazen. Gelukkig werd hij, na het vinden van een nieuwe geschikte plaats aan de dijk, in 1981 weer volledig gerestaureerd en is hij steeds door vrijwillige molenaars onderhouden. De gemeente is eigenaar sinds 1973.

Molenaar Ron van Stiphout maalt biologisch graan voor bakker Derks uit Overasselt. En deze heeft het nu als natuurzuiver molenbrood in de schappen liggen.

Wie meer wil weten van dit mooie monument, een uitgebreider foldertje wil aanvragen of met een groep een bezoekje wil brengen kan een mailtje sturen naar post@ronvanstiphout.nl of bellen: 024-3785772/06-25269830.

Uw gids bij dit rijksmonument is vrijwillige molenaar Ron van Stiphout.

TUSSEN KUNST EN KITSCH
OF
IS DÈ NOU KUNST?

Verenigingsgebouw

U hebt zonder twijfel wel eens gekeken naar het populaire TV programma “Tussen Kunst en Kitsch”. Bezoekers zijn benieuwd naar de waarde van hun vaas, schilderij, oud horloge of een ander kleinood. Een deskundige onderzoekt het voorwerp, vertelt over de oorsprong en geeft tenslotte een indicatie van

de geldelijke waarde.

Op 13 september krijgt u de kans dichtbij huis uw geliefde object te laten beoordelen. In het Verenigingsgebouw

bekijkt theoloog, kunsthandelaar en beëdigd taxateur Peter Dullaert uit Diepenveen de aangeboden voorwerpen.

tussen kunst en
kitsch

Uw kunst of kitsch kunt u tussen 14 en 16 uur laten taxeren. Mensen met schilderijen wordt gevraagd een foto van hun schilderij vooraf toe te zenden naar w.cousijn@kpnmail.nl zodat de taxateur al vast een en ander kan uitzoeken.

BEELDEN DOOR INE DE COCK

Agrarisch museum De Lage Hof, Kasteelsestraat 5

Ine de Cock verkent interacties tussen mensen, dieren en hun omgeving. Zij probeert o.a. lichaamstaal te verbeelden en de sfeer van landschappen te duiden.

Menselijke en dierlijke bewegingen zijn vaak het uitgangspunt van de beelden. Tijdens het proces van reductie en stilering streeft zij er naar dat het uitgangspunt herkenbaar blijft.

Ine creëert structuur en beweging in haar schilderijen door op een vrije manier druk-, collage- en schildertechnieken te

combineren.

Thema's in het werk van Ine zijn o.m. 'Onderweg' en 'Beweging'. Vogels en menselijke relaties zijn terugkerende onderwerpen. Zij benadert het onderwerp vaak associatief; kleurwerking, structuur en balans zijn kenmerkend voor haar vormtaal.

Werk van Ine is opgenomen in collecties van particulieren, bedrijven en instellingen. In opdracht ontwierp en vervaardigde zij o.m. de bronzen 'van Deenen penning' (Universiteit Utrecht), een monumentaal beeld 'Slapende vogel' (uitvaartcentrum in Nijverdal). In 2011 werd de beeldengroep 'Betrokken' geplaatst aan de Rijksstraatweg te Beek-Ubbergen.

Meer werk en informatie over cursussen en workshops in haar atelier 'de Hamelberg' in Overasselt vindt u op www.artine.nl

OVERASSELTSE LANDSCHAPPEN DOOR GUUS KUIJS

Agrarisch museum De Lage Hof, Kasteelsestraat 5

Na de ambachtelijke Oogstdag op 6 september leggen we een week later de nadruk op de kunst uit eigen streek.

Guus Kuijs, geboren op 12 maart 1942 en nu dus 73 jaar, was van beroep (nu met pensioen) muziekleraar aan de Streekmuziekschool Wijchen. Naast muziek zijn tekenen en schilderen twee belangrijke hobby's. Alles bij elkaar heeft hij zo'n 200 pastels en een paar aquarellen gemaakt. De laatste tijd tekent Guus ook m.b.v. de computer. Op <http://blog.seniorennet.be/guus> kunt u zijn werk bekijken.

Een aantal van zijn werken heeft direct betrekking op Overasselt en die landschappen zijn daarom ook heel herkenbaar voor het locale publiek. Hieruit laten wij bij deze gelegenheid dan ook graag een selectie zien.

HOUTSNIJWERK DOOR JAN SWART

Agrarisch museum De Lage Hof, Kasteelsestraat 5

Na de ambachtelijke Oogstdag op 6 september leggen we een week later de nadruk op de kunst uit eigen streek.

Jan Swart, 76 jaar, in Overasselt vooral bekend van de pronkzitting met Joep, Meloe & Co, is al 16 jaar gepensioneerd hoofdvertegenwoordiger.

Vroeger was wielrennen zijn hobby, maar de laatste jaren, nu alweer zeven of acht, trekt hij zich regelmatig terug in zijn schuurtje met op de deur: 'Wood Creations JS' en maakt gestileerde houten figuren, vernuftige fruitschalen en kandelaars of vrije vormen die in zijn hoofd opborrelen. Met als resultaat een schuur vol beelden en beeldjes die best wel een keer naar buiten mogen om gezien te worden.

SIERADEN EN TASSEN IDA EN NYDIA VAN AS, MOEDER EN DOCHTER

Agrarisch museum De Lage Hof, Kasteelsestraat 5

Ida van As, 68 jaar, woont sinds 1985 in Overasselt. Zij is al haar hele leven creatief bezig geweest, naaien, schilderen, boetseren etc. Ze maakt al jaren sieraden van glaskralen en halfedelstenen en is in het verlengde daarvan sinds twee jaar bezig zich te bekwamen in het edelsmeden.

Nydia 42 jaar, woont in Wijchen en... de appel valt niet ver van de boom, ook zij is graag creatief bezig. Dat is haar manier om zich te ontspannen naast een drukke baan en gezin. Nydia "upcycled" stoffen en verwerkt op vakkundige wijze het leer door er prachtige tassen van te maken.

KETTINGZAAGKUNST OP WORSUM

Sleeburgsestraat 3B

Tijden veranderen ... zo ook op de Worsum

Wat is geweest, laat Theo aan ieder die hem, of zijn ouders heeft gekend in het midden.

Het spreekwoord ' Hout moet' , ' Houd moed' ligt ten grondslag aan datgene wat er op Worsum, ofwel Sleeburgsestraat 3B momenteel gebeurt.

Theo Peters en Dirk Reinders zijn creatief met hout. Het zijn artiesten met de kettingzaag, beitels, schaven en ander gereedschap. Onder hun handen ontstaan beelden van dieren, mensfiguren, tafels en banken. De natuurlijke vorm en structuur van het hout inspireert hen tot het maken van reguliere producten en vrije vormen

Zoon Joep Peters echter maakt in de 'breedste vorm' gebruik van het hout ofwel de boomstammen van The. Hij geeft hier zijn eigen draai aan; creatief en eigentijds. In de werkzaamheden voor zijn bouwbedrijf 'bouwbedrijf Joep Peters' en via de webwinkel

www.houtlifestyle.nl worden er allerlei meubelen en houtcreaties verkocht.

Een breed scala van hun werk wordt getoond. Ook kunt u de houtkunstenaars in actie zien.

Theo Peters (T 06 46202619) en Dirk Reinders (T 0618497420)

OMD KLASSENDAG DE ZILVERBERG "VAN GRAANKORREL TOT TARWEBROOD"

Op de OMD klassendag trok de schoolklas naar de molen Zeldenrust. Daar demonstreerde molenaar Ron van Stiphout hoe de graankorrels tussen de maalstenen worden vermalen tot meel. De draaiende beweging van de molenwieken levert de energie voor het maalproces. In de Lage Hof werd het meel verwerkt tot brooddeeg. De kinderen bakten hun eigen geurige broodje in de houtgestookte oven.

Organisatie: Jacqueline Peeters Weem en Ron van Stiphout

NEDERASSEL

Stone Dreams
Kazuifels RK kerk
Maasmolen
OMD klassendag

Broekstraat 50
Kerklaantje
Molenwiel
De Tandem

MAASMOLEN NEDERASSELT

Molenwielen

De Maasmolen is een gesloten standerdmolen uit 1741.

Nederasselt had eerder ook al een korenmolen. De eerste vermelding van een molen in Nederasselt dateert van 1301: 700 jaar terug! Ook in latere documenten wordt een molen in Nederasselt vernoemd. Deze

hoorde tot de bezittingen van het klooster Grafenthal bij Goch. In de loop van de 17de eeuw kwam hij in handen van de molenaar Wilhelm Hendrixen, die hem in 1692 verkocht. In 1740 ging de molen verloren bij een dijkdoorbraak. David Jan ten Hove, Heer van Sleenburg (1724-1787) gaf opdracht tot de bouw van een nieuwe molen. De generaties eigenaars en molenaars volgden elkaar daarna op. De laatste beroeps-molenaars waren A. en J. van Haren. In 1970 kocht de toenmalige gemeente Overasselt de molen en liet hem in 1973 enkele honderden meters verplaatsen en geheel restaureren. Eeuwenlang hebben opeenvolgende molenaars in deze molen hun eervolle ambacht uitgeoefend en het graan gemalen tussen de "zingende" molenstenen. Niet alleen de boeren, maar ook de bakkers en de bierbrouwers waren van dit werk afhankelijk.

De molen is wel maalvaardig, maar er wordt alleen incidenteel gemalen. De molen wordt draaiend gehouden door de vrijwillige molenaars Frans Heessen en Rob Snel.

De molen is open voor bezoekers iedere zaterdag van 13 tot 17 uur en op afspraak. Frans Heessen, tel. 024-6961217 of 06-44372005, frans@heessen.nl en Rob Snel, tel. 024 3582526, robertsnel15@gmail.com.

EIGEN GEBORDUURDE KAZUIFELS IN DE KATHOLIEKE KERK VAN NEDERASSEL

Kerklaantje

In 1949 startte een aantal dames met het borduren van kazuifels en andere kerkelijke gewaden. De aanleiding was het vertrek van een dorpsgenoot naar een missiegebied.

De vertrekkende pater wist dat daar een groot tekort was aan kazuifels en kinderkleding. De missienaakring werd opgericht en onder leiding van zuster Pia kwamen wekelijks veel jonge dames in het naailokaal van het klooster en later in het patronaat bijeen om te naaien en te borduren. Jaarlijks werd in oktober een tentoonstelling georganiseerd van de kleding en kerkelijke gewaden die naar de

twee missionarissen in hun gebied werden gestuurd. Ook werd een loterij gehouden om geld in te zamelen om het volgende jaar weer nieuw materiaal te kunnen kopen. Vele jaren is dit zo door gegaan tot dat ze vanuit de missiegebieden vroegen om geld te sturen, zodat zij het konden besteden aan dingen waar op dat moment behoefte aan was.

Het Maria kazuifel op de foto is door twee dames uit Nederasselt geborduurd. Ze waren hier een jaar mee bezig. Dit kazuifel was bestemd voor de pastoor in de eigen parochie. Op 13 september tijdens de open monumentendag kunnen wij u in de kerk van Nederasselt nog meer laten zien van het mooie borduurwerk en de gebruikte technieken. De kerk is open van 11.00 uur tot 16.00 uur.

Uitleg wordt gegeven door Liza Matijssen en Aloys van Velthoven

GALERIE STONE DREAMS

Broekstraat 50

www.stonedreams.nl

In de galerie en beeldentuin vindt u beelden van het kunstenaarsechtpaar Alice Musarara en Hans van Belle en een grote verscheidenheid van beelden uit Zimbabwe, vervaardigd uit serpentijnsteen.

Het beeldhouwen in steen gaat in Zimbabwe terug naar een eeuwenoude spirituele traditie. In de periode tussen 1200 en 1500 werden er steden of versterkingen gebouwd, "dzimba dza mabwe" geheten. Behalve de ruïnes daarvan zijn ook een aantal van de beroemde "birds of Zimbabwe" bewaard gebleven. Deze beelden symboliseren de verbinding tussen hemel en aarde, tussen de geesten van de voorouders en de levende mens.

Na 1500 is de beeldhouwtraditie bewaard gebleven. Voor en tijdens de onafhankelijkheidsstrijd werd ze opnieuw leven ingeblazen door o.a. Tom Blomefield, de grondlegger van de beeldhouwersgemeenschap Tengenenge.

U ben te gast bij Alice Musarara en Hans van Belle

OMD KLASSENDAG DE TANDEM “NEDERASSELT VAN DE MIDDELEEUWEN TOT HEDEN”

Op woensdag 9 september was het OMD klassendag voor groep 7/8 van De Tandem. Met als startpunt de school begon een wandeling door en rond het dorp langs plekken met historische betekenis.

Vervoer Gelderland – Brabant v.v.

De Maasbrug was in 1929 klaar. Voor die tijd ging het vervoer over de Oude Graafseweg, Oude Rijksweg en de veerweg naar het Maasveer bij het kroonwerk Coehoorn.

Scheepvaart op de Maas

De bevaarbaarheid van de Maas verbeterde sterk door de bouw van stuwen. Dit maakte de aanleg van sluizen noodzakelijk. In 1974 was de vergrootte tweede sluis klaar.

Bescherming tegen het water

De Maasbandijk beschermt Nederasselt tegen hoog water van de Maas. Op 13 december 1925 ging het toch mis. Nederasselt en een groot deel van Maas en Waal liepen onder.

Onderweg is er ook aandacht voor de Salvator kerk, het kroonwerk Coehoorn, de maasheggen en de Maasmolen.

Organisatie: Martine Bergman, Anke Willems, Harrie Joosten

ORGANISATIE

OMD Comité

Harrie Joosten
Walter Elemans
Petra Thijssen
Jos Gerrits
Piet van Casteren
Annemarie Punt

Dorpscomité Heumen

Jos Gerrits
Tini Martens
Theo Noy
Gerard Martens
Gerrit Kessler

Coördinatie en PR

Harrie Joosten

Bewegwijzering en inrichting

Gerrit Kessler
Herman van Wagenberg

Dorpscomité Overasselt

Piet van Casteren
Harrie Filmer
Herman van Wagenberg
Wim Cousijn

Dorpscomité Malden

Petra Thijssen
Frans Kessler
Cees Elsten
Els Jans
Ton Niekus
Hetty Pennings

Dorpscomité Nederasselt

Annemarie Punt

Open
MONUMENTENDAG

Rabobank
Hoofdsponsor

grafische vormgeving ontwerper: Studio Gertjan Hermans, Heumen

